

Jog & Fegyver

Na, mit írtam májusban? Bizony azt, hogy AB döntés ide vagy oda a jogalkotók bohócot csinálnak a testületből és szépen változatlan formában – de más nevet adva neki – fogják alkalmazni a bűnügyi nyilvántartásról szóló alkotmányellenese jogszabályt.

Akár azt is lehet mondani, hogy eddig lehetett örülni, aztán most már ideje befejezni az örömködést, mert a kiválóan képzett jogalkotók június 8-án megszavazták a T/9303 számú törvényjavaslatot mely mostantól „*A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009 évi XLVII. tv.*” néven vonul be a hatályos jogszabályok közé. Elég gyorsan lepörgették a műveletet, hiszen április 28.-án kezdték meg az általános vitát, május 18.-án részletes vitára bocsátották a tervezetet, június 8.-án elfogadták a törvényt és egyben megszavazták a sürgős kihirdetés aktusát is. A mellékletek nélkül 56 oldalas jogszabály (mellékleteivel együtt 104) részletesen foglalkozik a szükségesnek ítélt adatok (beleértve az ujj- és tenyérlenyomat, arcfénykép, DNS profil) rögzítésével kezelt adatok átadásával, átvételével hazai és külföldi viszonylatban egyaránt, az adatok igénylésével és átadásával, de minket voltaképpen nem ez érdekel, hanem hogy miként akarják ismét azokat benn tartani a nyilvántartásban, akik jogi értelemben büntetlen előéletűnek minősülnek.

Az új szabályozás szerint a nyilvántartás 4 részre tagolódik

- büntettek nyilvántartása, akik még nem mentesültek a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól
- ***hátrányos jogkövetkezmények hatálya alatt álló büntetlen előéletű személyek nyilvántartása***
- büntetőeljárás hatálya alatt állók nyilvántartása
- kényszerintézkedés hatálya alatt állók nyilvántartása

Minket kifejezetten a második helyen szereplő új fogalom a „hátrányos jogkövetkezmények hatálya alatt álló büntetlen előéletű személyek nyilvántartása” érdekel, hiszen ez jelenti azt a puttonyt, amit a 253/2004 (VIII.31.) Korm r. 3.§.(1) bek c) és d) pontjában szereplő „a büntetés vagy intézkedés külön jogszabályban meghatározott bűnügyi nyilvántartásának időtartamáig, de legalább a jogerős döntés meghozatalát követő három évig” szövegrész miatt akkor is cipelni kell még fegyvertartási ügyben, amikor a személy már régen büntetlen előéletűnek minősül.

Miért is kell ezzel a magazin hasábjain foglalkozni? Roppant egyszerű a magyarázata. A lőfegyvert tartó vagy tartani szándékozó személyeket a jelenlegi hatalom és jogalkotási struktúra diszkriminatív módon kezeli. Olyan joghátrányt állapít meg számára egy bizonyos cselekménye (akár büntetendő cselekménye) miatt, amit a cselekményt megítélő bíró (bíróság) nem biztos, hogy szükségesnek tartana. Hogy kissé nevesítsük, aki közlekedési szabályt sért, azt a bíróság a büntetése mellett, akár el is tilthatja a járművezetéstől rövidebb - hosszabb időre, vagy akár véglegesen. Ez kiterjesztheti minden járműre, de az eltiltást korlátozhatja egy járműkategóriára is. Aki foglalkozási szabályt segett meg, azt el lehet tiltani a foglalkozásától. Megjegyzendő, hogy aki fegyvert tart, még ha azt csak egyéni célból (sport, vadászat, önvédelem) teszi, azt is el lehet tiltani ettől. Mindenféle eltiltásnak feltétele, hogy az eset összes körülményeinek mérlegelése után az ítélkezésre hivatott és feljogosított bíró így lássa jónak.

Itt azonban másról van szó, a jogalkotó ezzel a jogi szabályozással – túllépve a kompetenciáján és a hatalmi ágak elválasztásáról szóló Montesquieu-i elveken – gyakorlatilag magába az ítélkezésbe avatkozik bele.¹ Nem adja meg a lehetőséget a bíróságnak, hogy mérlegelje annak szükségességét, hogy valakit el kell tiltani a lőfegyver tartásától vagy sem, hanem egyszerűen kimondja, hogy aki büntetlen előéletűnek minősül, az további joghátrány alatt áll. Ez ráadásul azokra is vonatkozik, akit maga a bíróság mentesített a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól, sőt azokra is akit a köztársasági elnök egyéni kegyelmezési joga folytán mentesített. Ez egy jogi nonszensz. Nézzük ezt a jogi förmedvényt azok számára, akiket ez konkrétan érinthet.

¹ Montesquieunak 1734-ben írt „A törvények szelleméről” című műve vetette meg a modern liberális alkotmányosság alapelveit, ahol a törvényhozó, a végrehajtó és a bírói hatalom élesen elválnak egymástól.

A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartása

14. § A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyekre vonatkozó adatok nyilvántartásának célja

- a) a büntető ügyben eljáró bíróság ítéletében foglalt büntetés és intézkedés végrehajtásának elősegítése;
- b) a hátrányos jogkövetkezmények végrehajtásának biztosítása
 - ba) bűnmegelőzési, bűnüldözési, igazságszolgáltatási és nemzetbiztonsági érdekek védelme,
 - bb) az érintett jogai gyakorlásának elősegítése, valamint
 - bc) mások jogainak és biztonságának védelme érdekében.

15. § A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában annak adatait kell nyilvántartani,

- a) akinek az adatait a büntettek nyilvántartásából a mentesítés folytán törölték,
- b) akivel szemben a bíróság bűnösséget megállapító jogerős ítéletet hozott, és az ítélet jogerőre emelkedésének napján mentesült,
- c) akivel szemben a bíróság bűnösséget megállapító jogerős ítéletet hozott, de büntetés kiszabását mellőzte,
- d) akivel szemben a bíróság felmentő ítélet mellett kényszergyógykezelést, elkobzást, vagyoneklobzást alkalmazott,
- e) akivel szemben a bíróság próbára bocsátást alkalmazott, valamint
- f) akit az ügyész megrovásban részesített.

A 16. § részletesen tartalmazza, hogy a nyilvántartásba milyen adatokat kell bevinni, ezért ennek részletes idézését mellőzöm.

A 17. § kizárólagosan azt részletezi, hogy melyik adatot melyik szerv adja át a nyilvántartó részére, ezért részletes idézését mellőzöm

18. § (1) A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása esetén,

- a) ha a büntetés határozott tartamú,

aa) öt évet el nem érő szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított **tíz évig**,

ab) ötévi vagy azt meghaladó szabadságvesztés esetén, a mentesítés beálltától számított **tizenöt évig**; vagy

b) életfogytig tartó szabadságvesztés esetén, az elítélt személy halálát követő **tizenöt évig** kell nyilvántartani.

(2) A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat szándékos bűncselekmény miatt kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított **öt évig** kell nyilvántartani.

(3) A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, de végrehajtásában felfüggesztett

a) szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított **nyolc évig**,

b) pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított **három évig** kell nyilvántartani.

(4) A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett, a mellékbüntetésre vonatkozó adatokat szándékos bűncselekmény miatt kiszabott mellékbüntetés esetén – tekintet nélkül arra, hogy főbüntetés kiszabása helyett vagy a mellett történik – a mellékbüntetés végrehajtása befejezésétől, vagy végrehajthatóságának megszűnésétől számított **öt évig** kell nyilvántartani.

19. § (1) A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat gondatlan bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítétek esetén

a) végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása esetén a mentesítés beálltától számított **nyolc évig**,

b) a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a mentesítés beálltától számított **öt évig** kell nyilvántartani.

(2) A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat gondatlan bűncselekmény miatt közérdekű munkára, továbbá pénzbüntetésre ítétek esetén a mentesítés beálltától számított **három évig** kell nyilvántartani.

(3) A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett, a mellékbüntetésre vonatkozó adatokat gondatlan bűncselekmény miatt kiszabott mellékbüntetés esetén – tekintet nélkül arra, hogy főbüntetés kiszabása helyett vagy a mellett történik – a mellékbüntetés végrehajtása befejezésétől, vagy végrehajthatóságának megszűnésétől számított **három évig** kell nyilvántartani.

20. § A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat

- a) megrovás alkalmazása esetén az ítélet jogerőre emelkedésétől vagy ügyészi megrovás esetén a határozat kihirdetésétől,
- b) próbára bocsátás alkalmazása esetén a próbaidő, annak meghosszabbítása esetén a meghosszabbított próbaidő elteltétől,
- c) kényszergyógykezelést megszüntető végzés, elkobzás, továbbá vagyonekobzás elrendelése esetén a jogerőre emelkedéstől,
- d) javítóintézeti nevelés esetén az intézkedés végrehajtásának befejezésétől,
- e) büntetés kiszabásának mellőzésével hozott, bűnösséget megállapító jogerős ítélet esetén az ítélet jogerőre emelkedésétől számított **három évig** kell nyilvántartani.

A fentiek mellett a jogszabály végén, a módosuló rendelkezések között ez is megtalálható

A Btk. 100. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„100. § (1) A mentesítés folytán – törvény eltérő rendelkezése hiányában – az elítélt mentesül az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól.

(2) A mentesített személy büntetlen előéletűnek tekintendő, és – törvény eltérő rendelkezése hiányában – nem tartozik számot adni olyan elítéltetésről, amelyre nézve mentesítésben részesült.

Vagyis lőfegyverekkel kapcsolatos okmányok kitöltése esetén a mentesített személy, ha a fenti rendelkezések szerint szerepel a nyilvántartásba – de kapott erkölcsi bizonyítványt- akkor nem vallhatja magát büntetlen előéletűnek és köteles számot adni korábbi elítéléséről. Ennek elmulasztása esetén viszont a hatóság már jogosan alkalmazza a fegyverekről és lőszerokről szóló 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet azon rendelkezését, hogy:

3. § (1) E rendelet eltérő rendelkezése hiányában a 2. §-ban, valamint az Ftv. 3. §-ában említett engedély nem adható annak

- g) aki az engedély kiadására vonatkozó kérelmében valótlan adatot közöl, illetve a kérelemmel összefüggő valós adatot elhallgat vagy a fegyverre, lőszerre (töltényre) lőszerelemre, lőtérre vonatkozó jogszabályban meghatározott kötelezettségét megszegi, a kérelem benyújtásától, illetve a visszavonó határozat jogerőre emelkedését követő két évig.

Ebből az is következik, hogy akinek korábban bármilyen olyan elítélése volt, ami miatt valaha bekerülhetett a bűnügyi nyilvántartásba, mielőtt lőfegyver megszerzési engedély iránt folyamodik először személyesen kell, hogy tisztázza, szerepel –e a nyilvántartásban. Ha ugyanis szerepel még és nem jelenti be, akkor még kettő évig el kell, hogy halassza ilyen irányú igényét. Természetesen erre is mód van, természetesen mindenki hozzáférhet a saját személye adataihoz – térítés ellenében - a bűnügyi nyilvántartásból. Ez azonban trükkösen van kitalálva, hiszen csak az alábbi adatok kérhetők le.

71.§ (2) Az adattovábbítás iránti kérelemnek tartalmaznia kell azt, hogy a kérelmező a következők közül mely tény igazolására kéri a bűnügyi nyilvántartási rendszerben tárolt adatainak továbbítását:

- a) a büntetettek nyilvántartásában nem szerepel, valamint – ha az adatigénylés erre is kiterjed – nem áll közügyektől, meghatározott foglalkozástól, járművezetéstől eltiltás vagy intézkedés hatálya alatt,
- b) a büntetettek nyilvántartásában nem szerepel, valamint – ha az adatigénylés erre is kiterjed – a közügyektől, meghatározott foglalkozástól, járművezetéstől eltiltás vagy intézkedés hatálya alatt áll,
- c) büntetett előéletű, és – ha az adatigénylés erre is kiterjed – nem áll közügyektől, valamely meghatározott foglalkozástól, járművezetéstől eltiltás vagy intézkedés hatálya alatt,
- d) büntetett előéletű és – ha az adatigénylés erre is kiterjed – közügyektől, meghatározott foglalkozástól vagy járművezetéstől eltiltás hatálya alatt áll, vagy
- e) büntetőeljárás hatálya alatt áll vagy büntetőeljárás hatálya alatt nem áll.

A fentiek közül viszont hiányzik az a kitétel, hogy „Büntetlen előéletű, de a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában szerepel”, tehát ilyen jellegű igazolást senkinek sem fognak kiadni még akkor sem ha befizeti a szükséges dízsmát. Gyakorlatilag mindenkinek a saját rizikójára bízzák, kitalálja szerepel –e a nyilvántartásban vagy sem. Egyszóval ez megint jól ki lett találva.

*Dr. Bokros Gábor
ügyvéd*